

ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก่อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

Parents' Desires for Educational Management of Banponko School Under
Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2

อัจฉรา งอยหล้า

Atchara Ngoila

โรงเรียนบ้านนาอ่างม่วงคำ

Ban Na Ang Muang Kham School

Email: rangoila@gmail.com

Received January 15, 2019 & Revise May 02, 2019 & Accepted June 30, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านจัดบริการนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 33 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก่อ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 218 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และด้านการจัดบริการนักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 2) ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่าด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

คำสำคัญ : ความต้องการ, ผู้ปกครอง, การจัดการศึกษา, โรงเรียนบ้านโพนก่อ

Abstract

The objectives of this research were to study and compare parents' desires in educational management of Phone Kor School under the jurisdiction of Nakhonphanom Educational Service Area Office 2 in 3 components: providing learning-teaching experience and activities, environmental management in schools, and providing students' services. Five point rating scale of 33 item questionnaires were used as the instruments for collecting data. 218 parents of the students in Phone Kor School in the academic year 2017 were selected as the samples of the study. Frequency, %, $\bar{X}$ and SD were calculated by means of SPSS program as data analysis.

The research findings are as follows: 1) Parents' desires for overall educational management of Phone Kor School under the jurisdiction of Nakhonphanom Educational Service Area Office 2 was at much level with $\bar{X} = 4.26$ whereas their desires for providing learning-teaching experience and activities, environmental management in schools, and students' services were also at much level with $\bar{X} = 4.23, 4.30$ and 4.24 respectively. 2) In terms of the parents' desires according to their ages and levels of education, it was found that there were no significantly statistical differences at .05 in both overall and components. Nevertheless, their desires significantly differed at .05 only for providing learning-teaching experience and activities. Questionnaires were used as the instruments for collecting data.

Keywords: Needs, parents, education management, Ban Phon Ko School

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันเน้นให้มีการกระจายอำนาจสู่ชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (นพรัตน์ คงยืน. 2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสังคม จนสามารถดำรงตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องรู้จักรักษา

ผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่าย อีกทั้งต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. 2544)

ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ทำให้การดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไป สังคมในอนาคตจึงต้องการประชากรที่แตกต่าง ไปจากปัจจุบัน ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ โดยรัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระบบการนิเทศ โดยกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาใหม่เป็นบทบาทเชิงรุกมุ่งให้ทุกส่วนมีส่วนร่วม หน่วยงานจัดการศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้สถานศึกษาล่องตัว ตลอดทั้งมีการระดมทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเร่งวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกันอย่างทั่วถึง อันจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถสร้างศรัทธาหรือค่านิยมของประชาชนที่มีต่อสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายสู่การเป็นเลิศ ทางการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้องค์การแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยจัดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่สถานศึกษา มากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาค่านิยมและการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นให้มากขึ้น ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้สอดคล้องกับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่วนราชการในท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน โดยถือว่าการพัฒนาสถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติ (ภทิรา เสงี่ยมศักดิ์. 2547)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันยังไม่สามารถจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการ ในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากมีปัจจัยหลายประการ ที่ก่อให้เกิดสภาพปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นสถาบันให้การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นจนเป็นบุคคลที่จะพัฒนาประเทศได้ โรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่ง จึงมีภาระต้องศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาของสถาบันจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับ การจัดการศึกษาโดยตรง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นทันกับการเปลี่ยนแปลง

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ยึดคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา และ อนุรักษ์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน จึงได้ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้ปกครองนักเรียนเป็น หน่วยแรกของสังคมจึงถือว่าผู้ปกครอง

เป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา จะเห็นได้ว่าใน โรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนที่ผู้ปกครองนักเรียนมีสภาพความพร้อมสูงมากและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาดี โรงเรียนก็สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายซึ่งมักพบในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ตัวอำเภอ หรือตัวเมืองที่เจริญเป็นส่วนใหญ่ ส่วนโรงเรียนใดที่อยู่ในเขตที่ประสบปัญหาหลายด้าน ถ้าหากผู้ปกครองขาด ความพร้อมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีน้อย ก็มักจะมียุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา พอสมควร แต่บางครั้งก็พบว่าในชุมชนชนบทผู้ปกครองนักเรียนก็สามารถให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมที่ดีใน การจัดการศึกษาของโรงเรียนโรงเรียนก็สามารถจัดการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน (นพรัตน์ คง ยืน. 2546)

จากปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะ นำไปสู่การพัฒนาตนเองของคนเรา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งโรงเรียนที่เป็นสถาบันทางสังคม เป็นหน่วยงานของ การเปลี่ยนแปลงครอบครัว ชุมชน ทั้งในด้านจิตใจ ด้านวิชาการ และด้านร่างกาย ตลอดจนการกลมเกลียวทางสังคม วัฒนธรรม โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ใน รูปแบบและวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมและหลากหลาย อีกทั้งเป็นสถาบันที่เป็นความหวังและที่พึ่งของประชาชน ทุกระดับชั้น ในการเสริมสร้างและยกระดับความรู้ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในอันที่จะนำมาเป็น มรรควิธีในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น ดีขึ้น ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสิ่งเหล่านี้เป็น ภาระหน้าที่ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายในฐานะที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ผู้ปกครองตั้งความหวังไว้อย่างสูงเพื่อ ประสิทธิภาพประสิทธิภาพ ความรู้ อบรมบ่ม นิสัยลูกหลานให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีของสังคม แต่ในปัจจุบันนี้ผู้ปกครองต่างไม่แน่ใจในคุณภาพของ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนว่ามีความเป็นมาตรฐานเท่าเทียมกันเพียงใด

ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการจะประชาสัมพันธ์มาตลอดว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนมีมาตรฐานเท่าเทียมกัน แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงความตั้งใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ตัว อำเภอหรือตัวเมือง ซึ่งเกิดจากความเป็นมาตรฐานของโรงเรียนหรือความนิยมของผู้ปกครองที่คาดหวังว่า โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ตัวอำเภอหรือตัวเมืองจะมีมาตรฐานเพียงพอ ที่จะพัฒนาให้บุตรหลานของตนมีคุณภาพ เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนเหล่านี้ ผู้ปกครองนักเรียนจึงมีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ตัว อำเภอหรือตัวเมือง จะเห็นได้จากการรับนักเรียนเข้าเรียนเกินเป้าหมายและแผนที่วางไว้ เนื่องจากผู้ปกครอง ทั้งในพื้นที่ตัวอำเภอหรือตัวเมืองนิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ตัวอำเภอหรือตัว เมืองเป็นผลทำให้โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนลดลง โดยเข้าใจว่าโรงเรียนที่อยู่

ในพื้นที่ตัวอำเภอหรือตัวเมืองมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กรมีหลายปัจจัย ปัจจัยที่น่าสนใจและเห็นว่าสำคัญยิ่งก็คือปัจจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนเพราะความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ดี ที่ชอบ ที่พอใจต่อสิ่งต่างๆ ในการปฏิบัติงานในองค์กรใดก็ตาม ถ้าบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความพึงพอใจ ในการทำงานแล้วปัญหาต่างๆ จะเกิดขึ้นกับองค์กรในทุกๆ ด้าน ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้จะไม่เกิดขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าหากผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานหรือต่อหน่วยงาน องค์กร ย่อมทำให้หน่วยงานหรือองค์กรประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน (ภทิรา เสงี่ยมศักดิ์. 2547)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผู้ปกครองบางส่วนได้เห็นความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น เช่น นำบุตรหลานไปเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียง โดยยอมเสียค่าใช้จ่ายแพงขึ้นและเกิดปัญหาเกิดการกระจัดตัวทำให้เกิดความเสียดูแลเด็กไม่ทั่วถึง และอาจจะทำให้จัดการศึกษาไม่สอดคล้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มากขึ้นโดยวิธีการต่างๆ แต่สภาพความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ก็ยังมีความแตกต่างกันตามปัจจัยพื้นฐานของชุมชน บางโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่บางโรงเรียนก็ประสบปัญหาในการจัดการศึกษาคือยังจัดการศึกษาที่ยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

โรงเรียนบ้านโนนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน และการบริหารงานของโรงเรียนเท่าที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีตั้งงบประมาณการจัดการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้ปกครองหรือไม่ ดังนั้น โรงเรียนควรที่จะได้มีการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ว่ามีความต้องการมากน้อยเพียงใดในสิ่งโรงเรียนได้จัดขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นปัจจัยพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน การบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนก่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านจัดบริการนักเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

ความหมายของความต้องการและแนวคิดของความต้องการ

ความต้องการเป็นสภาวะของคนที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวัง หรือสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หากมีความแตกต่างกันก็เกิดความต้องการขึ้น โดยที่มนุษย์จะเติมสิ่งที่ขาดไปเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยความต้องการของมนุษย์มีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการของมนุษย์ มีแนวคิดที่คล้ายคลึงกันของนักจิตวิทยาหลายคน เช่น มาสโลว์ (A.H. Maslow) แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) เมอร์เรย์ (Murray) และ แมคเคลแลนด์ (McClelland) กล่าวถึง การเรียนรู้ลักษณะความต้องการของบุคคลซึ่งเป็นลักษณะความต้องการตามธรรมชาติของคนโดยทั่วไป มีผู้ให้ความหมายของความต้องการดังนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

- ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) มาสโลว์ (Maslow, อ้างถึงใน สมปราชญ์ จอมเทศ, 2541) ได้กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนั้น จะมีอยู่ตลอดเวลา เป็นความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองโดยการทำงาน ความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่มีความหมายสำหรับบุคคลต่อไปนั้น แต่ถ้าหากยังไม่ได้รับการตอบสนองบุคคลจะดิ้นรนทุกวิถีทางให้ได้ซึ่งความต้องการนั้นๆ ในปี ค.ศ. 1954

มาสโลว์ (Maslow) ได้ตั้งสมมุติฐาน เกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ว่า บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่นๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจ ในพฤติกรรม ของคนนั้น และความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ นั่นคือเมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป ความต้องการที่กล่าวมานี้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยทั้งปวง เช่น ต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และต้องการความคุ้มครองจากผู้อื่น

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจาก ความต้องการในสองขั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

4.ความต้องการได้รับความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดในชีวิตของตน คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ และการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน และต้องการเป็นบุคคลที่มีความสามารถอย่างแท้จริงในการใช้ความรู้ นั้นให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษยชาติ

5.ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้วคนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและ สร้างการนับถือตนเอง ชื่นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

- ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modified Need Hierarchy Theory แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer :1972) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี(ERG: Existence – Relatedness – Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการคือ

1.ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิต อยู่ต่อไปได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย

2.ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3.ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึง ความต้องการได้รับความยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

จากแนวคิดทฤษฎีของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer :1972) สรุปได้ว่า มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ทั้งในด้านความต้องการทางกายภาพ ความต้องการด้านความรักและมิตรภาพ และความต้องการในความสำเร็จของชีวิต

- ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Manifest Needs Theory) เมอร์เรย์ (Murray : 1938) ได้อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการคือ

1.ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

2.ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

3.ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง

4.ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

จากแนวคิดทฤษฎีของเมอร์เรย์ (Murray) สามารถสรุปได้ว่าไม่ว่าจะเป็นความต้องการด้านความสำเร็จ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดี ความต้องการอิสระ และความต้องการ มีอำนาจนั้นส่งผลให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อการทำงานขององค์กรต่างๆ ทั้งสิ้น

-ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory) แมคคลีแลนด์ (McClelland. อ้างถึงในศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. 2541) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประการคือ

1.ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการที่จะทำงานได้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีมาตรฐานสูงขึ้นในชีวิต มีผู้มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้คือ มีเป้าหมายในการทำงานสูง ชัดเจนและท้าทายความสามารถ มุ่งที่ความสำเร็จของงานมากกว่ารางวัลหรือผลตอบแทนเป็นเงินทอง และต้องการข้อมูลย้อนกลับ ในความก้าวหน้าสู่ความสำเร็จทุกระดับรับผิดชอบงานส่วนตัวมากกว่าการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น

2.ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Need For Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดี กับผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะรักษามิตรภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไว้อย่างใกล้ชิด ผู้มีความต้องการความผูกพันมีลักษณะดังนี้ พยายามสร้างและรักษาสัมพันธภาพและมิตรภาพ ให้ยั่งยืน อยากให้บุคคลอื่นชื่นชอบตัวเอง และสนุกสนานกับงานเลี้ยง กิจกรรมทางสังคม และการพบปะสังสรรค์ แสวงหาการมีส่วนร่วม ด้วยการร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม หรือองค์กรต่างๆ

3.ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการที่จะมีส่วนควบคุม สร้างอิทธิพลหรือรับผิดชอบในกิจการของผู้อื่น ผู้มีความต้องการอำนาจจะมีลักษณะพฤติกรรม แสวงหาโอกาสในการควบคุม หรือมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ชอบการแข่งขันในสถานการณ์ที่มีโอกาสให้ตนเองครอบงำคนอื่นได้ และสนุกสนานในการเชิญหน้าหรือโต้แย้ง ต่อสู้กับผู้อื่น ความต้องการอำนาจมีสองลักษณะ คือ อำนาจบุคคล และอำนาจสถาบัน อำนาจบุคคลมุ่งเพื่อประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าองค์กร แต่อำนาจสถาบันมุ่งเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยทำงานร่วมกับคน

จากแนวคิดทฤษฎีของแมคคลีแลนด์ (McClelland) สรุปได้ว่า แรงจูงใจจากความต้องการของบุคคลมีความสำคัญต่อองค์กรมาก เพราะบุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูง มักทำอะไรเพื่อตนเองมากกว่าเพื่อคนอื่นหรือต่อองค์กรจึงอาจมีปัญหาการทำงานร่วมกับคนอื่นและการรอรับผลตอบแทนจากการทำงานกรณีบุคคลที่มีความต้องการอำนาจเชิงส่วนตัวสูงก็มักจะให้ คนอื่นทำอะไรเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง บุคคลที่มีความต้องการความสัมพันธ์กับคนอื่นสูงก็มักมีจุดอ่อนในการบริหารและบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งทางการบริหารมากกว่าลักษณะอื่นคือ บุคคลที่มีความต้องการอำนาจเชิงสถาบัน (วิโรจน์ สารรัตน์. 2542)

จากแนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของนักจิตวิทยาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าความต้องการของบุคคลเกิดจากการขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้น หรือเป็น ความต้องการที่จะมีสิ่งนั้นเพิ่มขึ้นแม้ว่าไม่ได้ขาดแคลนก็ตาม ซึ่งอาจจะกล่าวโดยรวมได้ว่า ความต้องการเป็นการกระทำเพื่อปรับให้เกิดความสมดุลทั้งทางร่างกายและสภาพแวดล้อมภายนอก ความพยายามนี้เองเป็นแรงจูงใจหรือแรงขับ (Drive) ส่วนความ

สมดุล เปรียบเสมือนความสำเร็จตามที่บุคคลต้องการอยากได้ บุคคลทุกคนต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง และมีความต้องการหลายระดับ ดังนั้นการท้าวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และ ด้านจัดบริการนักเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านโพนก้อต่อไป

การจัดการศึกษาโรงเรียน

ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทางสังคมเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสะสมพลังของชาติชาติใดมี “ทุนทางสังคม” แข็งแกร่ง มีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใด มีปริมาณมากแค่ไหน ย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. 2542)

การจัดการศึกษาหมายถึง กระบวนการให้และรับความรู้และประสบการณ์การปรับเปลี่ยน ทักษะการสร้างสรรค์งานเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยมการถ่ายทอดศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่ให้ผู้คนมีความเจริญก้าวหน้าทางปัญญามีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมมีค่านิยมที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (ยุทธชัย เกลิมชัย และอุทัยวรรณ เกลิมชัย. 2543) การจัดการศึกษาหมายถึงกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิดการประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคงสงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลกแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุขมีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ อยู่ร่วมกันได้ อย่างสมานฉันท์ (ปรัชญา เวสารัชช, 2545)

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษา คือ กระบวนการให้ความรู้ และจัดประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นเยาวชนของชาติที่มีคุณธรรม มีความสมบูรณ์ในทุกด้าน

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ในขณะที่การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาว สำหรับการพัฒนาบุคคล และการพัฒนาสังคมแต่การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งบรรลุผลหลายประการได้แก่ (ปรัชญา เวสารัชช. 2545)

1. ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดเนื้อหา ความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ หรือตามโอกาสของ แต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียนมหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียน สถานศึกษาปฐมวัยทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

2. เตรียมนักเรียนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และ จัดให้นักเรียนในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้นักเรียนวัยเรียนขั้นพื้นฐาน ได้มี

พัฒนาการทั้งทางร่างกาย เซวณปัญญา ความสนใจที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและสถานศึกษา ส่วนนักเรียนในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

3.ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษามากตามปกติที่มีอยู่หลากหลายการจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีความยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้านเช่นโรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หรือโดยวิธีการอื่นนอกกรอบและตามอัธยาศัยเช่นศูนย์การเรียนรู้การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

4.ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพวัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพซึ่งอาจดำเนินการ โดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระที่แปลกใหม่จากเดิมนอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทางเช่นด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบ การประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติ ฯลฯ

5.พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถและตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการ คือให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลแบบให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดเสริมเพิ่มเติมในลักษณะการฝึกอบรมและการสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ หรือ การใช้สื่อต่างๆ ช่วยเสริมวัตถุประสงค์ส่วนนี้ ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะ และ คุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้ว หรือ ผู้ที่ผ่านการศึกษาตามกระบวนการปกติให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านโพนก้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ด้วยการประเมินจากองค์ประกอบ 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านจัดบริการนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก้อ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 350 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก้อปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 218 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ อายุของผู้ปกครอง(1)ต่ำกว่า 35 2)35 ขึ้นไป ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพของผู้ปกครอง 1) รับจ้าง 2) รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ3)ทำธุรกิจส่วนตัวและเกษตรกร

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต2 ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านจัดบริการนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1) สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านจัดบริการนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 3) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมาย และสมมุติฐานที่ตั้งไว้ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าความถี่ และหาร้อยละนำเสนอในรูปแบบตาราง วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 3 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ()และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมาคือการจัดบริการนักเรียน และการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

1.1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยพบว่า ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ได้สะดวก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับนักเรียนศึกษาหาความรู้ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการจัดป้ายรายงาน ความสำเร็จความก้าวหน้าของนักเรียน

1.2 ด้านการจัดบริการนักเรียน ความต้องการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยพบว่า การส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ มีสัมมา

การประเมินค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดน้ำสะอาดไว้บริหารนักเรียนอย่างเพียงพอ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องเล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง

1.3 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยพบว่า การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นรู้จักแก้ปัญหาช่วยเหลือตัวเองให้ได้มากที่สุดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียน ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเสริมกรณีที่เครื่องเล่น สนามมีไม่เพียงพอ

2. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามอายุโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่าด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่าความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโพนก้อทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการสรุปได้ดังนี้ ต้องการให้ห้องเรียนและห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับนักเรียนเพื่อหาความรู้ สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัย ตกแต่งอาคารสถานที่ให้เป็นระเบียบสวยงาม เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน มีการจัดป้ายรายงานความสำเร็จความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนประกอบด้วยสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางชีวภาพ ทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน ครูและทุกคนในโรงเรียนอย่างมาก และดาฟท์ (Daft. 1992) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมโรงเรียน พบว่าวัฒนธรรมโรงเรียนเป็นสิ่งที่สร้างให้โรงเรียนบรรลุความต้องการอย่างมี ประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ โดยวัฒนธรรมโรงเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิด การปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกและ

ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมกับค่านิยมทางวัฒนธรรมกับความเชื่อกลยุทธ์ของโรงเรียน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุผล

2. ด้านการจัดบริการนักเรียนความต้องการของผู้ปกครองในด้านนี้สรุปได้ดังนี้ คือ ต้องการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ การส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ มีห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับวัยของนักเรียน การดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่สะอาดและมีประโยชน์ มีน้ำสะอาดไว้บริการนักเรียนอย่างเพียงพอ ฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร ตรวจสอบสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกปี ให้บริการความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัยและวิธีป้องกัน โรคภัยไข้เจ็บ การจัดครูดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมีการประกันภัยสำหรับนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ มามี โชติมา (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการด้านการจัดบริการนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ความต้องการของผู้ปกครองในด้านนี้สรุปได้ดังนี้ คือ ต้องการให้โรงเรียนบ้านโพนก่อกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา ช่วยตัวเองให้ได้มากที่สุด รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านสังคม และอารมณ์ของนักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของ ตนเอง เน้นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย การนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม ควรมีการจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน (Portfolio) เพื่อรายงานให้ผู้ปกครองทราบ และการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเสริมกรณีที่เครื่องเล่นสนามมีไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช และนงศ์ลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรม ประกอบด้วยการสอนโดยตรง สอนแบบมีโครงสร้างแน่นอน และแบบบูรณาการ และการสอนโดยอ้อม ๆ ส่วนเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544) ได้นำเสนอเรื่องการสร้างบัณฑิตให้มีจิตสำนึกจริยธรรม ครูอาจารย์ควรปฏิบัติดังนี้คือ แทรกหัวข้อ จริยธรรม ประยุกต์ในทุกวิชาที่สอน สอนเชิงบูรณาการ วิชาสาขาต่าง ๆ อย่างเชื่อมโยงและสอนวิชา จริยธรรมประยุกต์ลึกซึ้ง เป็นวิชาเฉพาะของสาขา และมาริษา เทศปลื้ม (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สถานศึกษาในโรงเรียนวัฒนาฯ จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิบัติ

1. โรงเรียนบ้านโพนก่อกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา ช่วยเหลือตัวเองได้ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถ

ความถนัดของตนเองเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม และอารมณ์ รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. โรงเรียนบ้านโพนก่อควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน ทั้งด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ รวมทั้งควรมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในอาคารสถานที่

3. โรงเรียนบ้านโพนก่อควรจัดบริการนักเรียนในด้านต่างๆ ทั้งการให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยและวิธีป้องกัน โรคภัยไข้เจ็บ และอุบัติเหตุ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด ถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับวัยของนักเรียน การดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่สะอาดและมีประโยชน์ มีน้ำสะอาดไว้บริการนักเรียนอย่างเพียงพอ ตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำทุกปี ให้บริการความรู้เกี่ยวกับ มีการประกันภัยสำหรับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เยื่อนหวงศ์. (2546). การจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง. กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเซนต์จอห์น สำนักส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. [Online]. <http://www.stjohn.ac.th/University/research/research.html>. [2550, พฤศจิกายน 15].
- เดชา สิทธิบุญมา. (2549). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหม้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). หลักการจัดการศึกษา. [Online]. <http://www.area.ge.go.th/phayao1/data/b01.doc>, [2550, พฤศจิกายน 15].
- โพธิญาณ ก้านจักร. (2547). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านปะคำดง อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภัทรา เสงี่ยมศักดิ์. (2547). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- มงคล กุลเกลี้ยง. (2548). สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เขต 2. ถ่ายเอกสาร.
- มาริษา เทศปลื้ม. (2547). ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนวัฒนานุศาสน์ จังหวัดชลบุรี. [Online]. <http://www.thaiedresearch.org/result/info2.php?id=7255>. [2550, พฤศจิกายน 15].
- วิเชียร เต็มสายทอง. (2547). ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดนางสาว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมัชชา สสร.(2550).รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร.

- สุริยะ ราชวงศ์. (2545). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่10 “ฉบับสมบูรณ์” พ.ศ. 2550 – 2554. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุทรไพศาล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อรัญญา อุดมศรี. (2539). สภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี. ปรินิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Cronbach, L.J. (1993). Essential of Psychological Testing, 3rd ed. New York : Haper & Row.
- Daft, Richard L. (1992). Organizational : Cases and Design. Singapore : West Publishing.
- Maslow, Abraham H. (1970). Motivation and Personality. New York : Harper & Row. Publispers.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size For Research. Activities Educational and Psychological Measurement.
- Taff, Barry . (1998, January). Teacher Perceptions of Principal Role Behavior and School Effectiveness. Dissertation Abstracts International.
- Tater.C., Hoy Wayne. (1988). The Content of Trust : Teacher and the Principals. The High School Journal.